

Påskalyckan 5 fyller 100 år. 1904–2004

Historik

Påskalyckan/Spolelyckan

Enligt protokoll från 31 augusti 1784 undertecknat av Caspar Magnus Espman baserat på: *"Anmärkningar vid Lunds Stads charta, upprättad år 1704 af lantmätare Jean Bergman i korthet upsatte."* finns angivet att: *"Påska Lyckan har sitt namn efter Nils Påsk Canonicus och Vicarius till Lunds Domkyrka, död 1612. Håkan Persson Bagge ägde densamma 1704. Den kallas Spole lyckan efter Herr Professor Spole, som ock varit egare till densamma."* (Kartornas Lund, 1990 sidan 25)

Karteret Påskalyckan

I "Lund utanför vallarna. Bevaringsprogram. Del I" skriver man följande om kvarteret Påskalyckan:

"Kvarteret ligger inom de marker som tillhörde jordegendomen Spoletorp, tidigare kallad Påskalyckan. Carl Bernlund och Magnus Liljeblad köpte 1873 Spoletorp, och på deras begäran upprättades året därefter ett förslag till indelning av området i gator och kvarter. En stadsplan, som i stort överrensstämde med förslaget, fastställdes 1880. En del av tomterna i kvarteret kom att säljas ett par gånger innan de blev bebyggda. Så ägde t ex timmerhandlaren NP Lennartsson tre, och byggmästare Sv O Ljunggren två av tomterna ett tag. Bägge var inblandade i andra fastighetsaffärer i området. De två första husen i kvarteret byggdes vid Spolegatan och har renässansinspirerade fasader i puts och tegel. Kvarterslinjen längs Spolegatan slöts då byggmästare L Aug Malmros 1904 uppförde ett större jugendhus på hörnet till Nils Bje1kegatan. Som pendang till detta byggde han samma år ett hus på andra sidan Nils Bje1kegatan i kvarteret Leksaken. I övrigt bebyggdes kvarteret med en renodlad tegelstensarkitektur, ofta med en hög kvalitet i detaljutformningen. Flera av fastigheterna är i rött maskintegel med detaljer av formpressat, gult förbländetegel och ett antal element inspirerade av medeltidens formvärld.

Byggnaderna i kvarterets fyra hörn är alla uppförda av byggmästare i egen regi, och för alla utom nr 7 är det fråga om påkostade femvåningshus. Husen har ofta i själva kvartershörnet stora lägenheter om 5-6 rum, medan det ligger 1-2 rumslägenheter vid gavlarna. Mellan hörnhusen ligger lägre hus som genomgående är uppförda av timmer- och murargesäller. De har en likartad planlösning som ofta endast består av tvårumslägenheter. På gårdarna byggdes uthus med plats för avträden, vedbodan etc, endast det på nummer 8 är ännu bevarat.

Några av byggherrarna bodde själva i sina hus ända till sin död. I flera fall var dock husen rena spekulationsobjekt som mycket snabbt vandrade från hand till hand. Det är en tendens som hållit i sig. På senare år har dock ett par av husen omvandlats till bostadsrättsföreningar.

För flera av husen har det inte varit möjligt att finna uppgifter om arkitekten. Av ritningarna att döma så är det samma man som ligger bakom ritningarna till husen nr 2 och 4, eventuellt stadsarkitekten A B Jakobsson. Likaså ser det ut som det är en man bakom ritningarna till nr 6–8.

Påskalyckan 5 fyller 100 år. 1904-2004

Påskalyckan 5

Byggnadsår: 1904. Byggherre: Byggmästare J Wahl den.

Gatufasad i rött maskinslaget tegel med dekorationer i gult förbländetegel.

Bottenvåningen avslutas även markerad list. Andra och tredje våningen är sammanhållna till en enhet utan avskiljande våningband och fönstren är placerade i vertikala blinderingar. Tredje våningen avslutas med en rundbågefris. Tre frontespiser, markerade som hängtorn, och en hörnuppbyggnad krönt av ett gavelfält prytt med ett stiliserat romanskt knutmotiv. Under frontespiserna rader med balkonger. De åt Karl XI gatan har sina svartmålade dekorativa järnräcken i behåll, medan de övriga är bytta mot korrugerad plåt. I fasaden finns gotiska stilinfluenser. De ursprungliga fönsterna, 4-lufts med lösa innanfönster, är bevarade liksom tre portar med överljusfönster. **Till** de större lägenheterna i huset fanns från början wc och badkar, medan det åt de övriga fanns ett "klosetthus" på gården. En mjölkbutik inreddes 1922 i källaren och senare har ytterligare lokaler inretts."

Ovanstående är direkt citerat från "Lund utanför vallarna. Bevaringsprogram. Del 1".

Lagom till vårt 100 års-jubileum har även balkongerna mot Fredsgatan fått "svartmålade dekorativa järnräcken".

Studier av gamla byggnadsritningar

Balkonger/Planlösning

Om man studerar de ursprungliga byggnadsritningarna daterade 16/12 1903 finns inga balkonger utritade på fasadritningarna utan dessa visar vanliga fönster utefter båda fasaderna.

Planritningarna visar på två lägenheter på 4 rum med kök och jungfrukammare åt Fredsgatan och två lägenheter på 3 rum med kök och jungfrukammare åt Karl XI gatan. Samtliga lägenheter har enligt planritningarna wc och bad och alla rum är försedda med kakelugn för uppvärmning.

Hissar

Redan 1932 planerade man för hissar. Bygglovsritningarna från den tiden, daterade 31/1 O 1932, visar utvändiga hisshus på innergården med balkonger på vardera sidan. Ingångarna till hissarna var planerade från gården. Utgångarna från hissarna landade på trapplanen mellan våningarna.

Bygglovsritningar daterade 14/5 1934 visar planerade hisschakt i trapphallarna på såväl Karl XI gatan som Fredsgatan.

Hissmaskinerierna var i båda alternativen planerade att placeras i källaren.

Båda byggloven har godkänts men planerna har inte genomförts mer än att det senaste förslaget kanske har påbörjats på Karl XI gatan.

I trapphallen på Karl XI gatan finns det nämligen i dag enkeldörrar i mitten på varje våningsplan. Dessa dörrar finns inte med på de ursprungliga planritningarna utan där finns rökgångar för kakelugnarna.

Troligen har dessa dörrar kommit till efter 1934 då man planerat och sökt bygglov för hissar i fastigheten.

Sammanställt av Arne L Petersson

Inflyttade i Påskalyckan 5 (tidigare stadsägan 431 A) 1904/1905

(Uppgifterna hämtade ur församlingsboken för 1902–1908)

Byggmästare Jöns Nilsson Waldén [1876

bh Maria f Persson f. 1882

(s. Brynolf f. 1905)

(s. Valdemar f. 1907)

Stationsskrivare Johan Elof Adrian f. 1869

bh Matilda f Carlqvist f 1871

Stationsföreståndare Peter Vilhelm Ekstrand f. 1874

bh Betty f Haglund f. 1878

(s. Alvar f 1902)

utf 1905

Tvätt- och strykerskan Alma Konstantia Sylvan f 1881

Hökerihandlaren H. Anderssons änka Anna f Holmgren [1849

(d. Alma f 1883)

(s. Axel f. 1891) utvandrad till USA 1908

Väfmästare Johannes Albin Mårtensson Noren f. 1879

bh Anna Matilda f Andersson f. 1878

(s. Harry f. 1905)

Ingeniör Nils Nilsson f. 1866

bh Ingrid f Simonsson f. 1868

(d. Hanna f. 1900)

utf 1905

Urmakare Ulrik Leonard Svensson f. 1854-

bh Hulda f Andersson f. 1867

(d. Doris f. 1886)

(d. Ragni f. 18%)

Docent Sven Linde f. 1847

Hushållerskan Malena Linden f Nilsson

Fröken Josefina Katrina Callmer

utf 1905

Docent Oscar Ivan Holmqvist f. 1876

bh Alexandra f Bruzelius f. 1881

(s. Arvid f 1906)

Trafikchef civ.ing. reservunderlöjtnant Helge Leonard Petersson f.1876

bh Emilie f Wiborgh f. 1879

(s. Edvard f. 1904)

(d. Asta f. 1906)

(d. Brita f. 1907)

Gördelmakare Amos Vilhelm Lindberg f.1854
hh Maria f Bergström f. 1846

Lektor fil. dr. Svante Gustaf Forsström f. 1868
hh (giftermål 1905) Ellen f Österberg f. 1878
(s. Folke f. 1906)

Jungfru Johanna Åkesson Lind f. 1855

utf 1905

Läroverksadjunkt fil.kand.. Ivar Magnusson Afzelius f. 1868
hh Signe f Knaust f. 1862

Med. lic. Nils Enoch Hellström f. 1877
hh Märta f von Greyertz f. 1876
(s. Egon f. 1905)

Banktjänsteman Anton Andersson f. 1876
(med tre anhöriga)

Förre lantbrukaren Anders Andersson f. 1860
hh Elna f Kristensson f. 1860
(med en anhörig)

Fil.dr.. Otto Rydbeck f. 1872
hh Karolina f Ringius f. 1879
(d. Monica f. 1906)

Bankbokhållare Anders Kristersson f. 1858
Hh Tilda f Sjögren f. 1866
(d. Doris Maria f. 00)

Handlanden Nils Hyllen f. 1841
hh Anna f Hallbäck f. 1851

Postexpeditör Peter Hjertstrand f. 1873

Fil. dr. Johan Emil Olsson f. 1876
hh Klara f Engström f. 1880
(s. Bengt f. 1907)

Fil. dr. Hans Larsson f. 1862
hh Johanna f Pålsson f. 1877
(s. Hans Erik f. 1906)

Nils Bjelkegatan

1/1904

2/ 1903

3/1913

8/1899

4/1903

7/1893/1905

6/1899

5/1904

Fredsgatan

Kvarteret Påskalyckan

Fastighetsnummer/byggår